

Racjonalizując nieracjonalne

Autor tekstu: **Robert Prochowicz**

Polska ma mocne miejsce w europejskim klubie państw, które przedkładają nieracjonalność religii nad racjonalność prawa świeckiego. W naszej świeckiej Europie (nie tylko w krajach islamskich!) co rusz pojawiają się historie, które są nieracjonalnością budzą nasz uśmiech, a powinny w gruncie rzeczy budzić zdziwienie i chęć zmian prawa oraz mentalności sędziów i urzędników. Przykładami na to są głośne historie durszlaka w Austrii, szabatu w Holandii i akt parafialnych w Polsce.

Jakąż niesamowitą moc ma przymiotnik „religijny”. Jak bardzo to słowo potrafi zmienić sposób w jaki postrzegamy rzeczywistość. Niektóre rzeczy lub czynności są zabronione prawem, pomimo że ludzie chcą ich dokonywać, „bo taki jest zwyczaj”. Często jednakże wystarczy dołożyć do słowa „zwyczaj” przymiotnik „religijny”, aby można było uprawomocnić nawet najbardziej nieracjonalne zachowania i przedsięwzięcia. Polskie prawo zabrania (i bardzo dobrze) przycinania szczeniakom ogonów i uszu. Ale obcięcie niemowlakowi napletka z powodów religijnych (obrzezanie) jest już jak najbardziej dozwolone, a bywa i [refundowane z NFZ](#) (http://www.wiadomosci24.pl/arttykul/w_polsce_dokonyje_si_e_13_tysiecy_refundowanych_zabi_egow_20293.html). „Zwykłe” uczucia obywateli nie są zbyt dobrze chronione w naszym kraju (zapewne dlatego, że jest to materia trudna do zdefiniowania). Ale już za obrazę uczuć religijnych można u nas trafić za kratki — a sędziowie pocą się niemiłosiernie próbując ustalić, co jest „przedmiotem czci religijnej” (napisano już o tym [bardzo wiele](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,345>)). Poniżej przedstawiam trzy inne przykłady na to jak prawnie racjonalizuje się nieracjonalność religii.

Szabat w Holandii

Pewnej soboty w 2011 r. holenderscy policjanci poprosili zatrzymanego Żyda o dowód tożsamości. Ten odmówił, twierdząc, że religia zakazuje mu okazywania dokumentów w szabat, gdyż jest to praca, a w dzień święty pobożny Żyd pracować nie może. Nawet dokumentów w taki dzień pobożni Żydzi nie noszą. Zgodnie z holenderskim prawem każdy obywatel Holandii powyżej 14-go roku życia powinien wylegitymować się na żądanie policji dowodem tożsamości. Ponieważ tenże obywatel nie okazał dowodu z powodów religijnych, sprawa trafiła do sądu w Hadze. Ten orzekł, że obowiązki religijne są ponad holenderskim prawem i zwolnił ortodoksa z obowiązku zapłacenia 150 euro grzywny. [\[1\]](#)

Durszlak w Austrii

Niko Alm z Austrii starał się o prawo jazdy. Dostarczył do urzędu swoje zdjęcie z założonym na głowę durszlakiem, bo, jak tłumaczył, jest duchownym Kościoła Latającego Potwora Spaghetti (jest pastafarianinem) i durszlak jest takim religijnym nakryciem głowy. Urzędnicy odmówili mu wydania prawa jazdy do czasu dostarczenia zaświadczenia od psychiatry (w celu sprawdzenia czy może prowadzić auto). Austriak nie ustępował, gdyż austriackie prawo mówi, że nakrycie głowy na takim zdjęciu jest dopuszczalne z powodów religijnych. Po trzech latach zabiegów Niko Alm dopiął swego i może teraz pochwalić się prawem jazdy zawierającym piękne zdjęcie z durszlakiem na głowie. Akcja Niko była happeningiem ateisty, który obnażył i ośmieszył absurd prawa austriackiego, które w tym wypadku próbuje racjonalizować nieracjonalność. [\[2\]](#)

Akta parafialne w Polsce

W Polsce odbyło się ostatnio [kilka procesów sądowych](http://www.apostazja.info/index.php?option=com_content&view=article&id=390:sprawy-sdow&catid=57:wiecka-apostazja&Itemid=80) (http://www.apostazja.info/index.php?option=com_content&view=article&id=390:sprawy-sdow&catid=57:wiecka-apostazja&Itemid=80), w których obywatele skarżyli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o brak reakcji na ich skargi na niezgodne z prawem przetwarzanie ich danych osobowych przez Kościół katolicki. Sąd oddał ich pozwy dowodząc, *"iż Kościół rządzi się w swych sprawach własnym prawem, swobodnie wykonuje władzę duchowną i jurysdykcyjną oraz zarządza swoimi sprawami"*. Gdyby sprawa dotyczyła banku, szpitala czy urzędu wtedy GIODO musiałaby interweniować. W przypadku Kościoła jednak GIODO „nie ma kognicji” i drzwi plebanii są dla niego zamknięte na amen. Na dodatek sąd nie zbadał dokładnie, czy osoby skarżące są katolikami, czy też nie są (jest to ważne, gdyż sprawy „niekatolików” GIODO powinien jednak rozpatrzyć). Sąd uznał najwyraźniej, że dane osobowe w kartotekach parafialnych i notesie proboszcza są na tyle dobrze chronione, że nawet „niekatolicy” nie powinni obawiać się, że mogą one być niewłaściwie wykorzystane. Zna pewnie Sąd i poważa stare polskie przysłowie *"Kościół, panna i karczma zawsze są wolne"*. [3]

Wielu z nas, racjonalistów, może do tej listy dorzucić jeszcze inne przykłady absurdów (swoją drogą proszę o zrobienie tego w komentarzach). Ja mam z tymi historiami zasadniczy problem — nie wiem, czy one mnie bardziej bawią, czy złością. Bo choć historia z durszlakiem jest nieodparcie zabawna, to ta z dowodem osobistym już budzi mój niepokój. Na co jeszcze pozwolimy religijnym ortodoksom, aby tylko zaspokoić ich metafizyczne potrzeby? Jakie jeszcze wyjątki wprowadzimy dla religii i dlaczego właściwie zgadzamy się na tworzenie takich wyjątków? Czy robimy to ze strachu przed zarzutami o dyskryminację religijną? Czy może podświadomie unikamy wchodzenia na „metafizyczne poletko”, bo walczenie z nieracjonalnym rozumowaniem za pomocą racjonalnego argumentu jest bardzo trudne, a używanie swoich własnych nieracjonalnych argumentów przeciwko nieracjonalnemu rozumowaniu innych naraża nas na śmieszność? I najważniejsze pytanie: czy doczekamy się kiedyś w pełni racjonalnych czasów?

Przypisy:

[1] Źródło: [Wyborcza](#)

[2] Źródła: [Wyborcza](#), [O psychiatrii](#)

[3] Źródła: [NSA](#)

Robert Prochowicz

Redaguje serwis [Apostazja.info](http://www.apostazja.info)

(Publikacja: 26-02-2012 Ostatnia zmiana: 27-02-2012)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7798) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7798>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl